

Az ismeretkör: Pedagógia

Kredittartománya: 12 kredit

Tantárgyai:

- 1) Az óvodáskor pedagógiája
- 2)Kompetenciaalapú pedagógia, a keresztény nevelés alapjai
- 3) Pedagógusmesterség, pedagógiai szakmaikészség-fejlesztés
- 4) Nevelélmélet, didaktika
- 5) A pedagógiai kutatás módszertana
- 6) Családpedagógia, érzelmi intelligencia fejlesztése

Tantárgy neve: Kompetenciaalapú pedagógia, A keresztény nevelés alapjai OP szak
Neptunkód: NKOZOS2004, LKOZOS2004

Kreditértéke: 2

A tantárgy besorolása: kötelező.

A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% elmélet.

A tanórátípusa: előadás és óraszám: 2 ea/hét az adott félévben 30 óra.

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további módok, jellemzők:** -

A **számonkérés** módja: kollokvium.

Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további módok:** -

A tantárgy **tantervi helye:** 2. félév.

Előtanulmányi feltételek:-

Tantárgy-leírás:

A kompetencia alapú pedagógia című tantárgyi rész célja, hogy megismertesse a hallgatókat a pedagógusok munkájában szükséges sokrétű kompetencia-rendszerek felismerésével. Ehhez tartoznak a gyermekek számára szükségesen elsajátítandó, a szocializációhoz és az intézményi nevelődés-tanulás folyamatában való aktív részvételhez elengedhetetlen kompetenciák. Valamint a pedagógus személyéhez és oktató-nevelő munkájához tartozó kompetenciák, készségek egyaránt. A tantárgyi rész rávilágít az elméleti háttéren felül ezek folyamatosan összehangolt együttes és tudatos alkalmazásának szükségességére, felismerésének módjaira és lehetőségeire, továbbá az ez irányú önfejlesztés igényére is. Fontos, hogy a gyermekek számára olyan, akár az oktató-nevelő munkától független kulcskompetenciákat, valamint kompetencia- és képességterületek fejlesztésére szolgáló elméleti és gyakorlati alapokat nyújtson a hallgatók számára, amellyel a pedagógiai munkájuk során a gyermekek éppen aktuális képességszintjéhez megfelelő gyakorisággal és egymásra épülő rendszerben képesek igazodni. A keresztény nevelés alapjai című rész célja, hogy neveléstörténeti és nevelésfilozófiai alapokon bemutassa az ókori, középkori, újkori és jelenkori keresztény nevelés alapelveit, hagyományát, intézménytörténeti fejlődését, vallás- és művelődéstörténeti aspektusait, az eredeti bibliai, irodalmi, történeti és filozófiai források segítségével. A tantárgy ezen kívül a kortárs nevelélméleti és nevelésfilozófiai kérdésekre adott keresztény szellemiségű válaszokat tárgyalja, valamint a pedagógiai kutatás tárgykörébe tartozó definíciók keresztény nevelésre vonatkozó komparatív elemzése során jelenkori összegezést nyújt. Tartalma szerint a neveléstudományban releváns elméleti, történeti, filozófiai és etikai kérdéseket tárgyalja a keresztény pedagógiai gondolkodás témaköreiből. A tantárgy és a tantárgyhoz kapcsolódó kutatások a történeti és filozófiai elméleti felvetései által hozzájárulnak a jelenlegi pedagógiai gondolkodás elméleti és gyakorlati fejlődéséhez, valamint annak komplexebb és impulzív szemléletéhez.

A kurzus során érintjük a digitális kompetenciával kapcsolatos ismereteket, (pl.: jogi szabályozás,

elektronikus kommunikáció, információátvitel és információkezelés); készségeket (pl.: információ létrehozása, bemutatása, értelmezése, információkeresés- feldolgozás) és az attitűdöket (kritikus gondolkodás, kreativitás, innováció, biztonságos használat). Kiemelt témakörünk még a digitális írástudás fogalma, azaz az információs-műveltség és a kommunikációs technológiák hatékony használata. Az információhoz való hozzáférés, annak kritikus és kompetens értékelése, pontos, kreatív felhasználása az elérendő cél. Az alapvető etikai és jogi kérdések megértése és alkalmazása szintén a kurzus fő témaköre. A kurzus során áttekintünk hat alapvető kulcsfolyamatot: információelérés, információkezelés, információértékelés, új értelmezések alkotása, kommunikáció és megfelelő IKT-használat. Áttekintünk néhány oktatást segítő szoftvert, támogató oldalt, applikációt, oktatóprogramot, amelyek jól alkalmazhatók az érintett célcsoportok kapcsán. Megismerkedünk jó gyakorlatokkal is.

Kötelező, illetve ajánlott irodalom:

Kompetencia alapú pedagógia

- 1) Makádi Mariann (2009): *A kompetenciaalapú pedagógia lehetőségei a tanítási-tanulási folyamatban*, Mozaik Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-697-614-9
- 2) Nagy József (2007): *Kompetenciaalapú kritériumorientált pedagógia*, Mozaik Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-697-541-8
- 3) Zsigovits Gabriella (2008, szerk.): *A kompetencia alapú pedagógia rendszer fejlesztése és bevezetése a Nemzeti Fejlesztési Terv időszakában*, Educatio Társadalmi és Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest ISBN: nélküli

A keresztény nevelés alapjai

- 1) Sesboüé Bernhard (1997): *Krisztus pedagógiája*, Vigilia Kiadó, Budapest ISBN: 963-7964-36-3
- 2) Clément Olivier (2004): *Kérdések az emberről*, Bizantinológiai Intézeti Alapítvány, Budapest ISBN: 963-86679-3-1
- 3) Nouwen Henri (2004): *Te vagy a Szeretett*, Ursus Libris, Budapest, ISBN: 963-214-478-3
- 4) *A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai*, Szent István Társulat, Budapest ISBN: 963-361-161-X

Előírt szakmai kompetenciák, kompetenciaelemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Rendelkezik az 3-7 éves gyermek harmonikus és komplex személyiség-kibontakoztatásáról, teljes körű egészségfejlesztését megalapozó és elősegítő szaktudományos és módszertani ismeretekkel.
- Ismeri az óvodai nevelés szakterületének alapvető dokumentumait, tisztában van az óvodai nevelés általános céljaival, feladataival, a tevékenységi formák tartalmával és ezek összefüggéseivel.
- Ismeri az óvodai nevelésben alkalmazható tervezés különböző szintjeit, a tervezés elméletét és módszertanát, az egyes szintek összefüggéseit, sajátosságait.
- Alapvető ismeretei vannak a 3-7 éves gyermek érési-fejlődési folyamatának pszichológiai, biológiai tényezőiről, jellemzőiről, törvényszerűségeiről és a gyermeki tanulás sajátosságairól. Tisztában van a koragyermekkor mint az egyéni életutat megalapozó fejlődési szakasz jelentőségével, a személyiség kibontakoztatásában és az élethosszig tartó tanulásban betöltött szerepével, továbbá a fejlődést támogató eljárásokkal.
- Tisztában van a játéktevékenység gyermeki fejlődésben betöltött meghatározó szerepével.
- Ismeri a 3-7 éves gyermek személyiségének kibontakoztatásához, az életkori sajátosságoknak és az egyéni fejlődési ütemnek megfelelő differenciált stratégiákat és módszereket, ezek kiválasztásának és alkalmazásának szempontjait, lehetőségeit.
- Érti az összefüggést a 3-7 éves gyermek fejlődését meghatározó spontán és tervszerű környezeti hatásrendszer, a direkt és indirekt nevelési módszerek, valamint az óvodai nevelés tevékenységi formáiban megvalósuló tanulási folyamatok között.
- Értelmezni tudja a gyermeki fejlődés és az óvodai nevelés szociokulturális beágyazottságát, annak hatását a pedagógiai folyamatra.

- Rendelkezik az óvodai nevelés feladatainak ellátásához szükséges alapvető család- és gyermekvédelmi ismeretekkel, és tájékozott a segítségnyújtás lehetőségeiről.
- Ismeri az óvodapedagógusi hivatás szakmai, etikai és jogi szabályait, társadalmilag elfogadott normáit, az óvodapedagógus szerepkörhöz tartozó kommunikáció sajátosságait és hatásrendszerét.
- Ismeri szakterületének digitális ismeretszerzési eszközeit, IKT-technikáit és problémamegoldási módszereit.
- Tisztában van az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveivel és gyakorlati vonatkozásaival, környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelmi vetületeivel.

b) képességei

- Pedagógiai, pszichológiai, társadalomismereti és módszertani ismereteit az óvodai nevelés pedagógiai gyakorlatában adaptív módon, a gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőit, valamint a gyermekek egyéni sajátosságait figyelembe véve alkalmazza.
- A 3-7 éves gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőinek és egyéni sajátosságainak ismeretében meghatározza és kiválasztja a megfelelő nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat és tartalmakat, képes a pedagógiai folyamat differenciált irányítására-facilitálására, elemzésére és értékelésére.
- Megfigyeli, feltérképezi és rögzíti a 3-7 éves gyermek személyiségének, képességstruktúrájának sajátosságait, és a gyermeket körülvevő családi közeg szociokulturális meghatározóit.
- Adaptív módon épít a 3-7 éves gyermekek eltérő személyiségére, előzetes tapasztalataira, tudására, kompetenciáira, életkori sajátosságaira.
- Támogatja a 3-7 éves gyermek személyiségének harmonikus kibontakoztatását, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítását.
- Az óvodai nevelés módszereit és napirendjét úgy alakítja, hogy azzal a 3-7 éves gyermek teljes körű egészségfejlesztését valósítja meg.
- A gyermekintézmény partnereivel (család, bölcsőde, szakszolgálatok, szakmai szolgáltatók, más köznevelési intézmények, fenntartó, stb.) előítélet-mentes, kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer alakít ki, szakmai szituációkban szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, a gyermeket érintő problémák esetén segítséget nyújt, a megoldási lehetőségek kidolgozásában közreműködik.
- Eligazodik az óvodai nevelést szabályozó szakmai, etikai és jogi dokumentumokban, azok vonatkozó részeit mindennapi munkája során felhasználja.
- Rendelkezik azzal a tudással, mellyel képes szakszerűen és etikusan kezelni az elektronikus információkat.
- Szakterületén rendelkezik a hatékony elektronikus információkeresés, információfeldolgozás, információkutatás, információközvetítés ismereteivel, az elektronikus forrásokat használja.
- Az összegyűjtött digitális információkat rendszerezni, elemezni tudja, az összefüggések megragadására és kezelésére képes.
- Elméleti ismereteit alkalmazni képes az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés, a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem területén.

c) attitűdje

- Elkötelezett a 3-7 éves gyermek és a gyermekcsoport tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezését és bővítését elősegítő stratégiák, módszerek, tevékenységek megválasztása és a támogató környezet kialakítása iránt.
- Személyiségét előítélet-mentesség, tolerancia, szociális érzékenység, segítő attitűd jellemzi, inkluzív és multikulturális szemlélettel rendelkezik, törekszik a kulturális önazonosság megőrzésének, ápolásának elősegítésére és a gyermekközösségbe történő beilleszkedés támogatására.
- Elfogadja, hogy az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, az óvodai nevelésben

alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

- Igénye van az óvodai nevelési folyamat több szempontú elemzésére-értékelésére, és az eredmények tükrében a jövőbeni tervek és tevékenységek átgondolására, módosítására.
- Nyitott az újabb hazai és nemzetközi neveléstudományi kutatási eredmények, a módszertani innovációk és az információs és kommunikációs technológiák kínálta lehetőségek megismerésére és alkalmazására.
- A digitális szemléletmódja nyitott, innovatív, a szakterületén zajló digitális technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Az elektronikus kommunikációban döntéseit minden szempontot mérlegelve, a jogi és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg.
- Kreatívan, kritikusan, innovatívan viszonyul az információs műveltséghez, eredményesen tájékozódik a XXI. századi literációs kultúrában.
- Felelős és kezdeményező szerepet vállal az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveinek és gyakorlati kontextusba áttüntetésének, a szakmájának és a közösség érdekeinek szolgálatába állítására.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal a rábízott 3-7 éves gyermekekért, a gyermekcsoportért, a nevelési intézményben végzett tevékenységéért.
- Hatáskörében felelősséget vállal a 3-7 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért.
- Felelősséggel tartozik az óvodás korú gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus kibontakoztatásáért, az egészséges fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges személyi, tárgyi környezet megteremtéséért.
- Felelősséget vállal az óvodai nevelési folyamat tervezése során hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért.
- Reflektív óvodapedagógusként, autonóm személyiségként szakmai fejlődésének tudatos irányítója.
- Szakmai együttműködések kialakításában és fenntartásában felelősséggel működik közre.
- Óvodapedagógiai, szakmai tevékenységén túl felelősséget vállal saját intézménye küldetéséért és a hazai óvodaügy nemzetközileg is elismert értékeinek megőrzéséért.
- Felelősen, etikusan, kritikusan, biztonságosan működik együtt minden partnerével a digitális kommunikációban.
- Tudatos, kritikus, önreflektív, innovatív a digitális kultúra alakításában.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő digitális ismereteit, készségeit, képességeit fejleszti, és új kompetenciákat sajátít el.
- Önállóan tervezi és alakítja a digitális műveltségét.
- A szakterületén belül az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveinek megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja, a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem ismereteit szakszerűen és felelősséggel alkalmazza.

Tantárgy felelőse: Dr. Berzsenyi Emese főiskolai adjunktus PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató:-